

STRESZCZENIE

Konsekwencje bioetyczne aplikacji komórek macierzystych we współczesnej medycynie

Spośród różnych zagadnień nauk biomedycznych, tym, które w ostatnich latach wzbudza zainteresowanie kręgów znacznie szerszych, niż tylko wąskie grono specjalistów, są komórki macierzyste. Stanowią one źródło fascynacji, a jednocześnie wielu pytań, na które należy szukać odpowiedzi. W środkach masowego przekazu spotykamy się często z opiniami, że komórki te mogą w bliskiej przyszłości stać się uniwersalną procedurą i możliwością terapii ludzi doświadczanych wieloma schorzeniami.

W związku z tym rodzą się uzasadnione pytania: jaki zostanie nadany kierunek w badaniach nad tym niezwykłym osiągnięciem nauk biomedycznych oraz czy komórki macierzyste stanowią będą ostateczne rozwiązanie chorób cywilizacji, czy możliwe są także inne środki zaradcze, nawet takie, które – w kontekście nowej etyki, biotechnokratów – będą konsekwencją wyznawanej tezy, że to, co jest możliwe, jest też dopuszczalne etycznie. Tak więc, czy to etyka ma się dostosować do nauki?

W rozprawie doktorskiej *Konsekwencje bioetyczne aplikacji komórek macierzystych we współczesnej medycynie* dokonano analizy tego niezwykłego osiągnięcia, jakim są komórki macierzyste, w kontekście bioetyki, technicyzacji życia ludzkiego oraz medycyny, uznającej jakość życia za podstawę egzystencji. Podjęta została próba odpowiedzi na pytania, dotyczące związków między następującymi zagadnieniami: badania i aplikacja komórek macierzystych w medycynie, ocena filozoficzno - etyczna tego zjawiska, podejście lekarza do pacjenta oraz problem granic w nauce.

Niniejsza dysertacja składa się z trzech rozdziałów, które stanowią fundament analityczno - badawczy w opracowaniu i przedstawieniu wniosków. W rozdziale pierwszym zaprezentowano aktualny stan badań w aspekcie biologiczno - medycznym. Zwrócono uwagę na szeroki wachlarz możliwości zastosowania komórek macierzystych. Drugi rozdział ma na celu zobrazowanie współczesnej debaty nad statusem komórek macierzystych, dlatego odniesiono się w nim do opinii wielorakich

środowisk naukowych (biologów, prawników, etyków, moralistów). Rolą trzeciego rozdziału jest podjęcie próby odpowiedzi na główne problemy badawcze w biomedycynie.

W procesie przeprowadzonych badań dowiedziono, że nadzieje pokładane w aplikacji komórek macierzystych w biomedycynie, nie do końca spełniają oczekiwania badaczy i lekarzy. Okazuje się, że zastosowanie komórek macierzystych nie rozwiązuje, jak powszechnie się głosi, współczesnych niedomagań człowieka, jakimi są na przykład choroby cywilizacyjne. Wskazano, że sama aplikacja komórek macierzystych jest niewystarczająca i nie zawsze przynosi pożądane skutki. Przyszłością staje się medycyna P4, która korzystając z dorobku najnowszych technologii biomedycznych, wprzęga w proces leczenia cztery wymiary. Są to: predykatywność, prewencja, personalizacja i partycypacja. Połączenie nowatorskich metod medycyny P4 z badaniami nad komórkami macierzystymi może przynieść nauce wiele korzyści, a medycynie otworzy nowe możliwości terapeutyczne.

Będąca przedmiotem niniejszej dysertacji, próba odpowiedzi na pytanie o konsekwencje bioetyczne, jakie rodzi aplikacja komórek macierzystych, nie wyczerpuje związanej z tematem problematyki. Brak kompletnego rozwiązania podjętego zagadnienia wiąże się z naukową powinnością jego poszukiwania. Komórki macierzyste stanowią już nową dziedzinę nauk medycznych. Nauka ta współcześnie rozwija się intensywnie, stąd ciągle rodzą się nowe pytania, innowacyjne aspekty badań, pojawiają się nieznane wcześniej potrzeby. Badacze stają przed koniecznością podejmowania nowych, fundamentalnych decyzji, stanowiących spójność wobec wymogów etycznych w nauce. Potrzebna jest zatem, równoległe z rozwojem badań, refleksja bioetyczna. Korzyści z niej płynące są obopólne, tak dla etyków, jak i badaczy, a także lekarzy, którzy winni wykonywać swoją profesję – uwzględniając godność osoby ludzkiej – podnosząc ją do rangi najwyższej ze sztuk medycznych.

ks. Tomasz Pieczyński

Szczecin, 13.04.2021 r.